Lietuvos laisvosios rinkos institutas
ANNO 1990

Valdžios sprendimai pro makro objektyvą

2020-ieji Lietuvos ekonomikai – išbandymų metai

Indrė Genytė-Pikčienė
Lietuvos laisvosios rinkos institutas

IFO verslo ciklo laikrodis rodo recesiją: pasaulio ekonomikai gresia vangaus augimo spąstai

IFO pasaulio ekonomikos verslo ciklo laikrodis

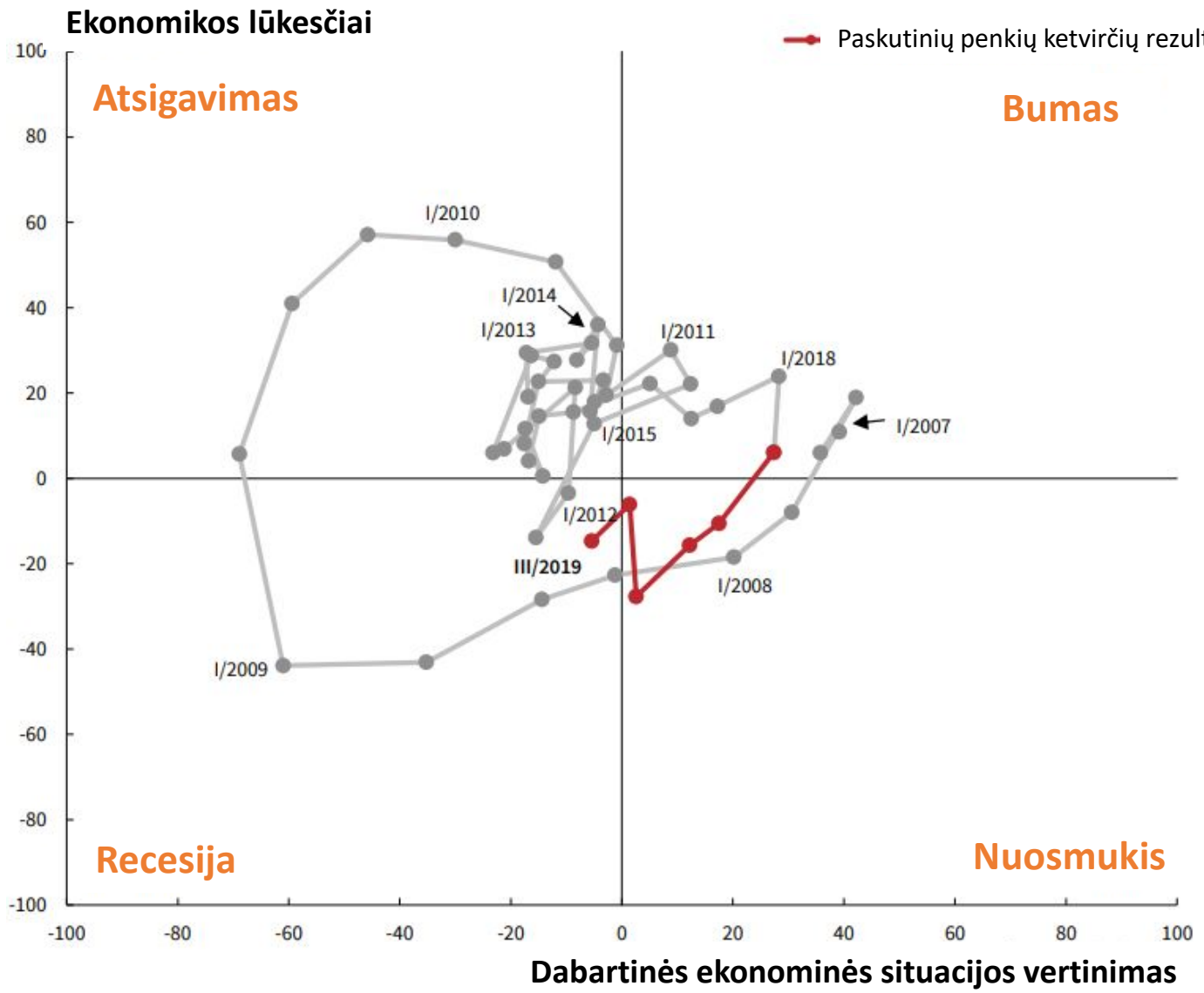

Šaltinis: Ifo Institute

Suaktyvėjus ekonominių rizikų židiniams, prastėjo rinkos dalyvių lūkesčiai. Tai veikė jų elgseną, vartojimą ir investicinius planus

Pasaulio eksportas krenta, euro zonos ir Vokietijos pramonė - recesijoje

Pasaulio eksportas palyginamosiomis kainomis, metinis pokytis, proc.

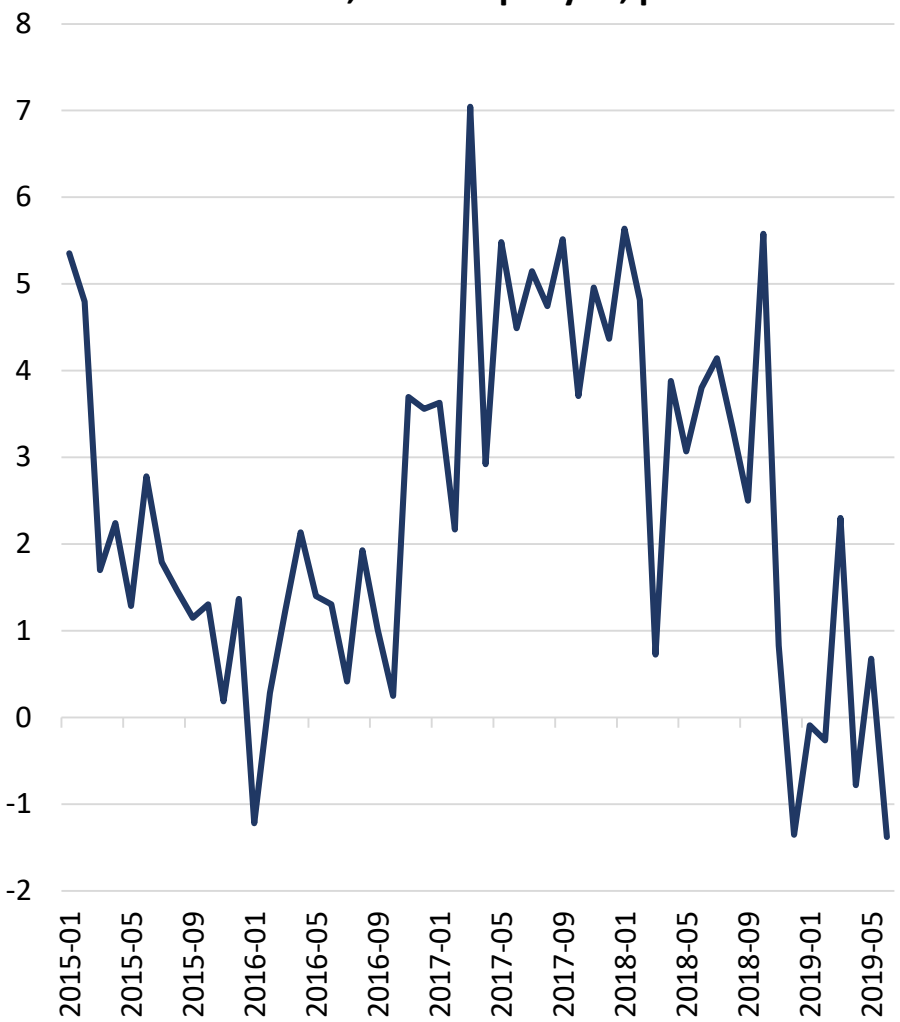

Šaltinis: CPB World Trade Monitor, Eurostat

Apdirbamosios pramonės produkcijos metinis pokytis*, proc.

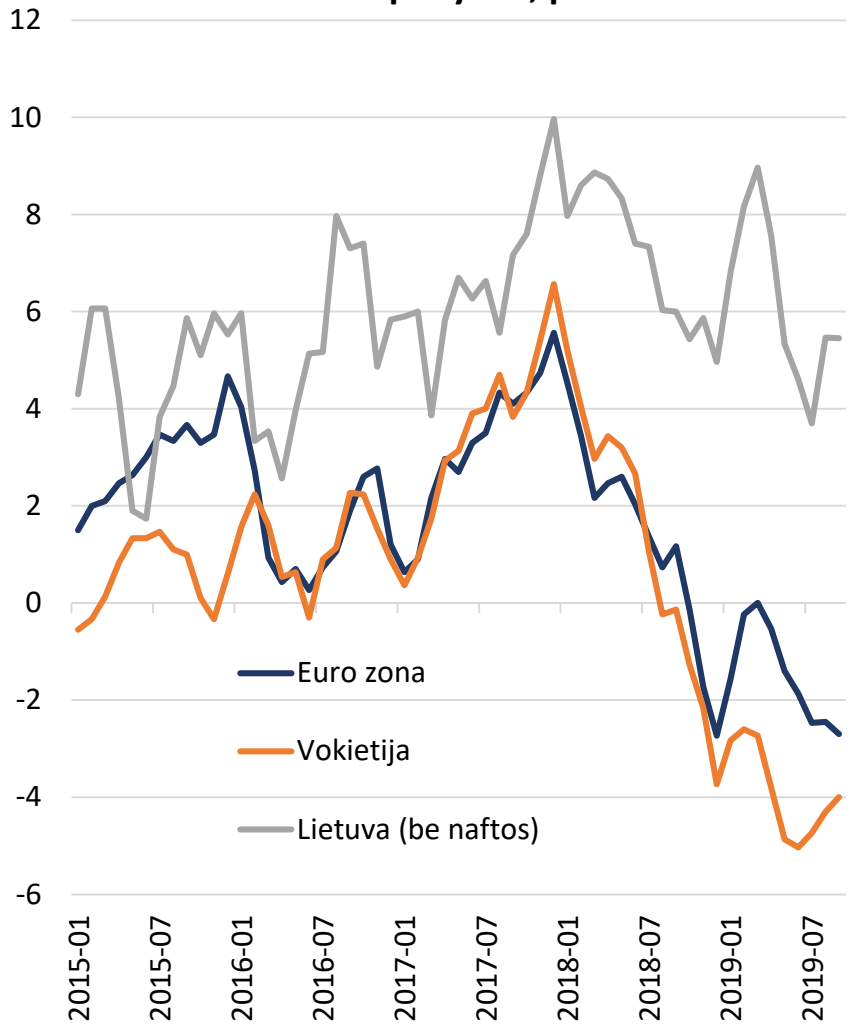

*3 mėn. slenkantis vidurkis

ECB imasi vėl reanimuoti euro zonos ekonomiką

Kertinės to priežastys: vangi infliacija ir pagrindinių regiono ūkių lėtėjimas

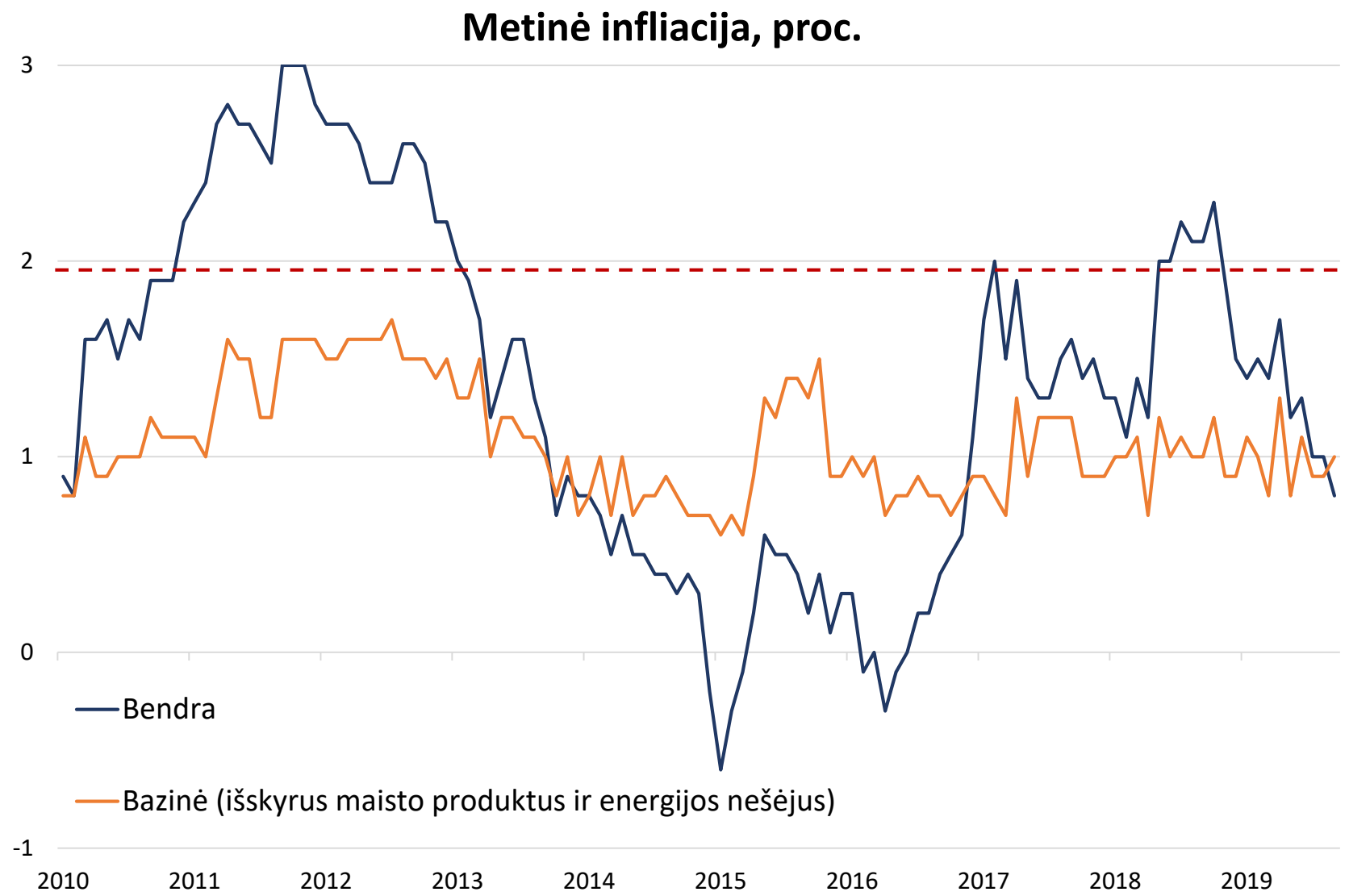

Šaltinis: Eurostat

Daliai euro zonos šalių fiskalinis skatinimas - prabanga

10 m. obligacijų pajamingumai, proc.

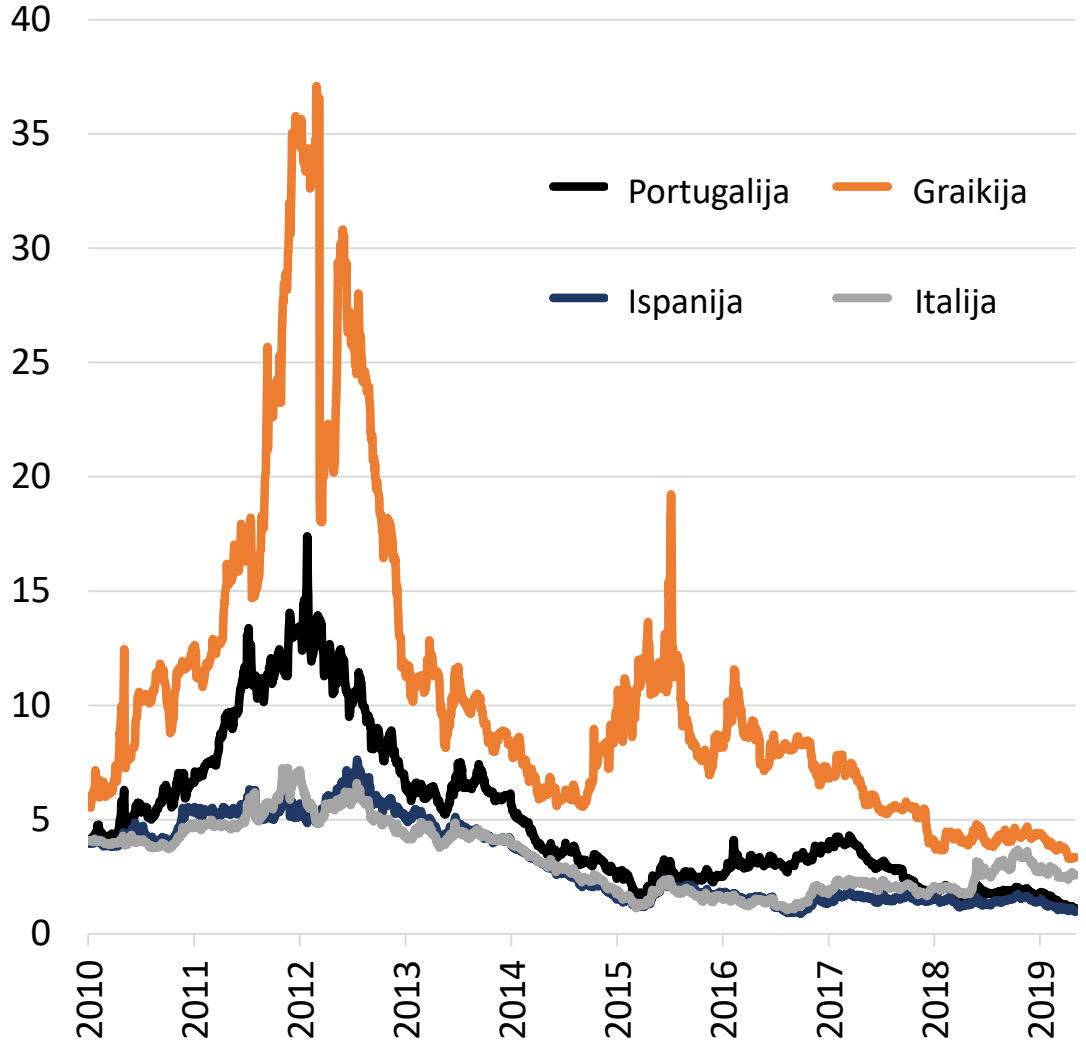

Valdžios sektoriaus skola, santykis su BVP, proc.

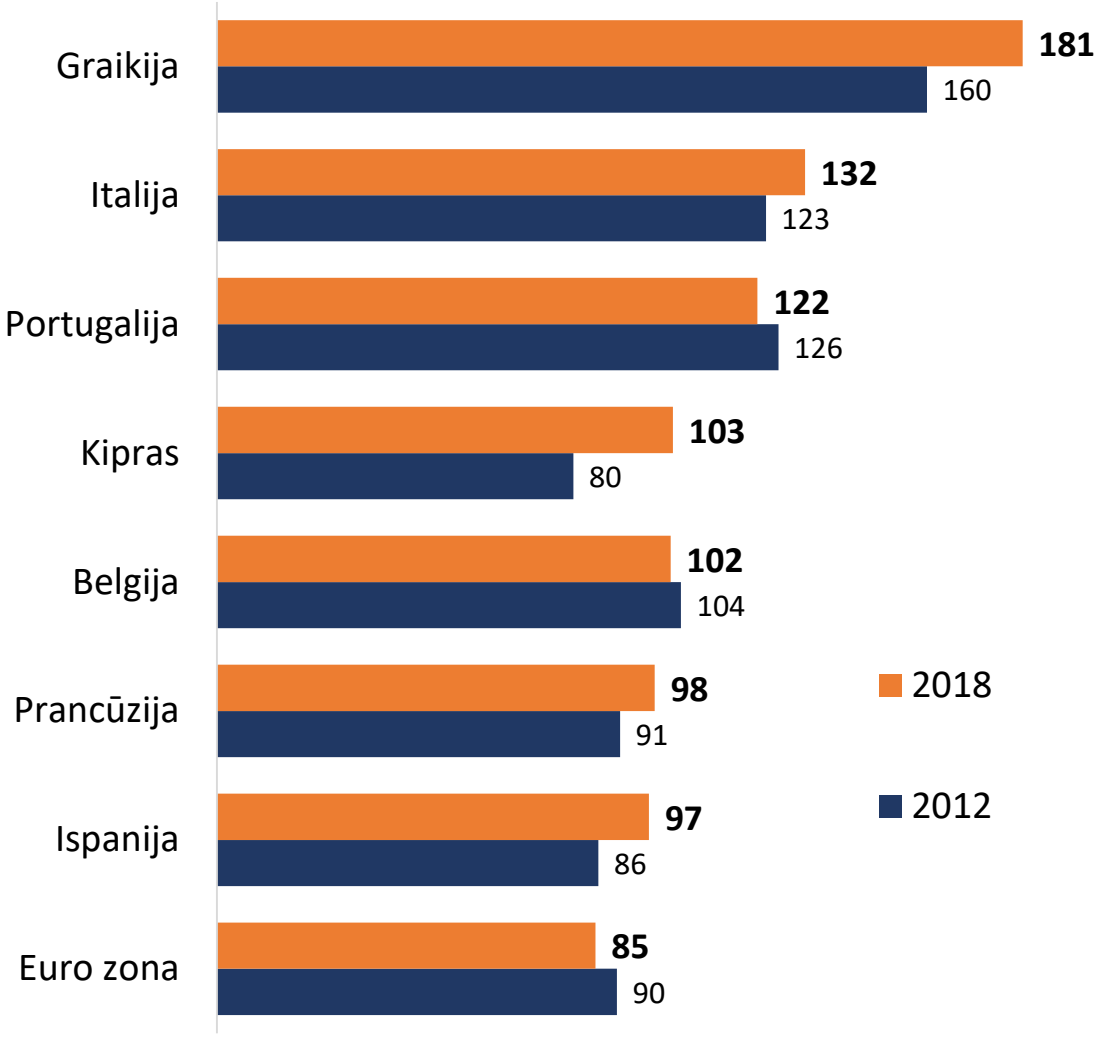

Šaltinis: Bloomberg, Eurostat

Lietuva – viena iš nedaugelio ES narių, atsispyrusių bendrai ekonomikos lėtėjimo tendencijai

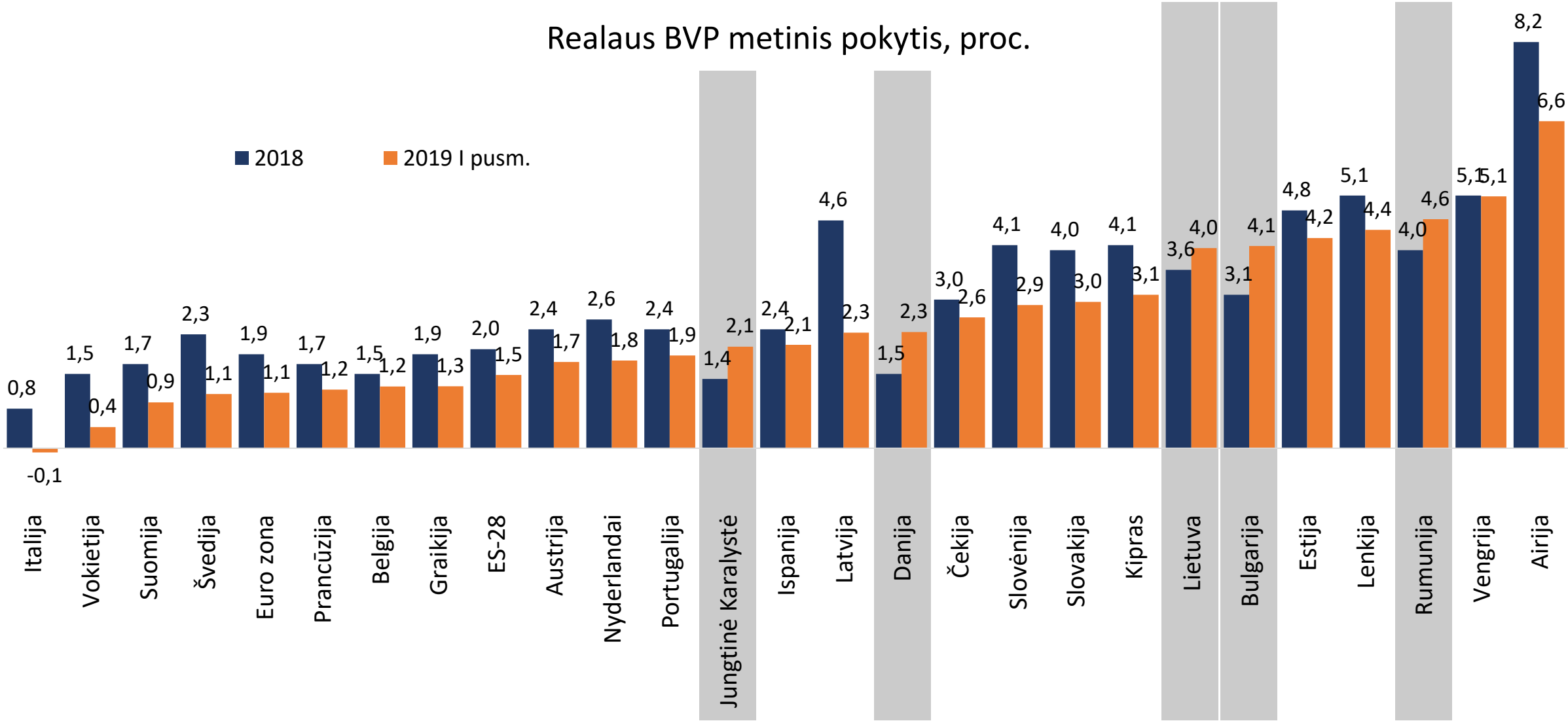

Šaltinis: Eurostat

Prekių eksportuotojai jau pajuto prastėjantį kertinių rinkų apetitą

Eksportas to meto kainomis*, metinis pokytis, proc.

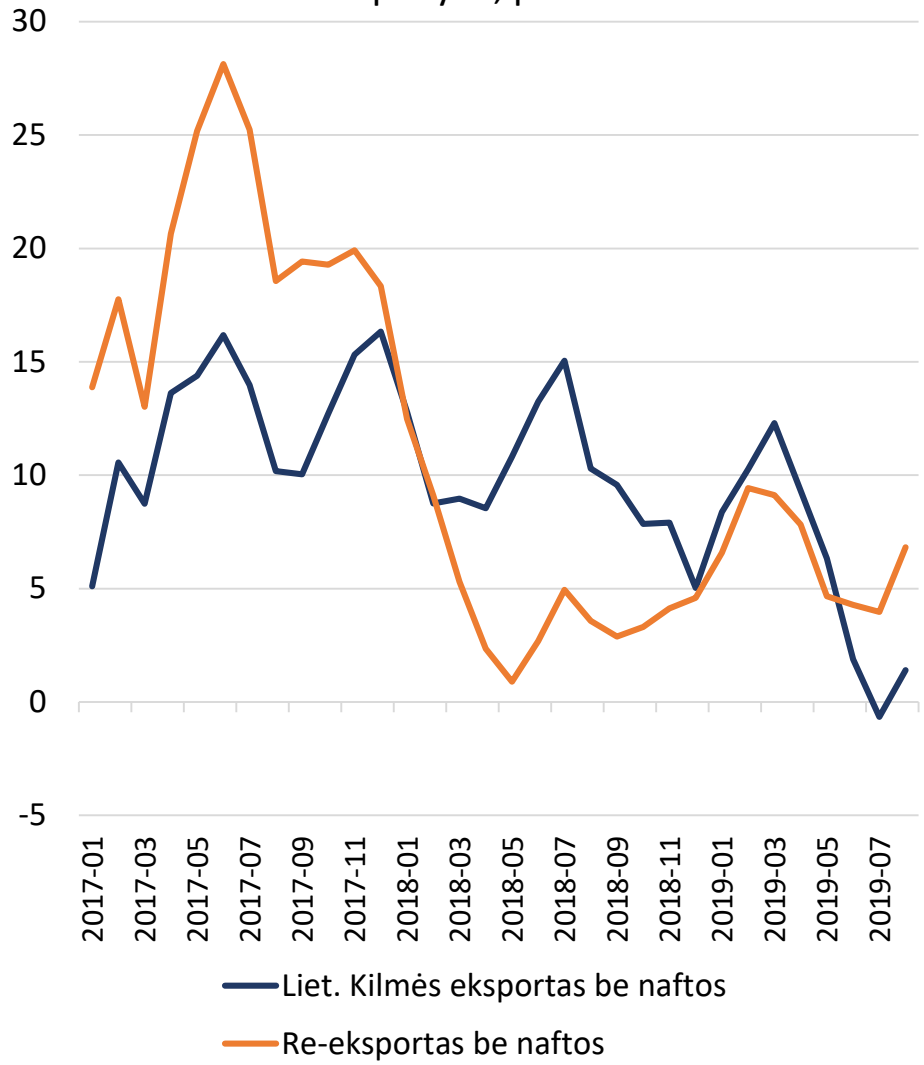

Lietuviškos kilmės prekių eksportas pagal prekių grupes, metinis pokytis, proc.

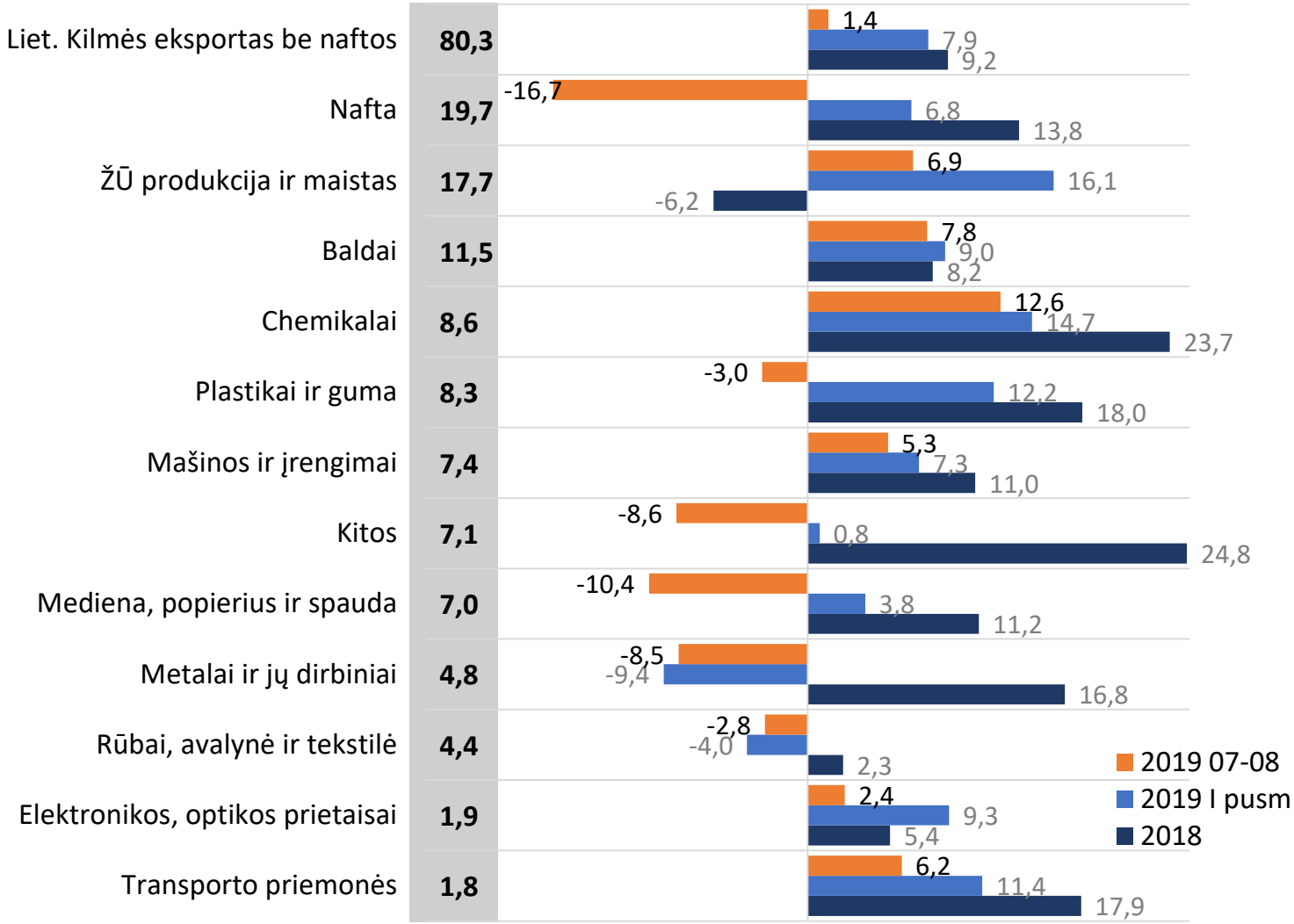

* 3 mėn. slenkantis vidurkis

Šaltinis: Eurostat, Lietuvos statistikos departamentas

Paslaugų eksporto svarba pastarąjį dešimtmetį gerokai išaugo

Eksporto santykis su BVP, proc.

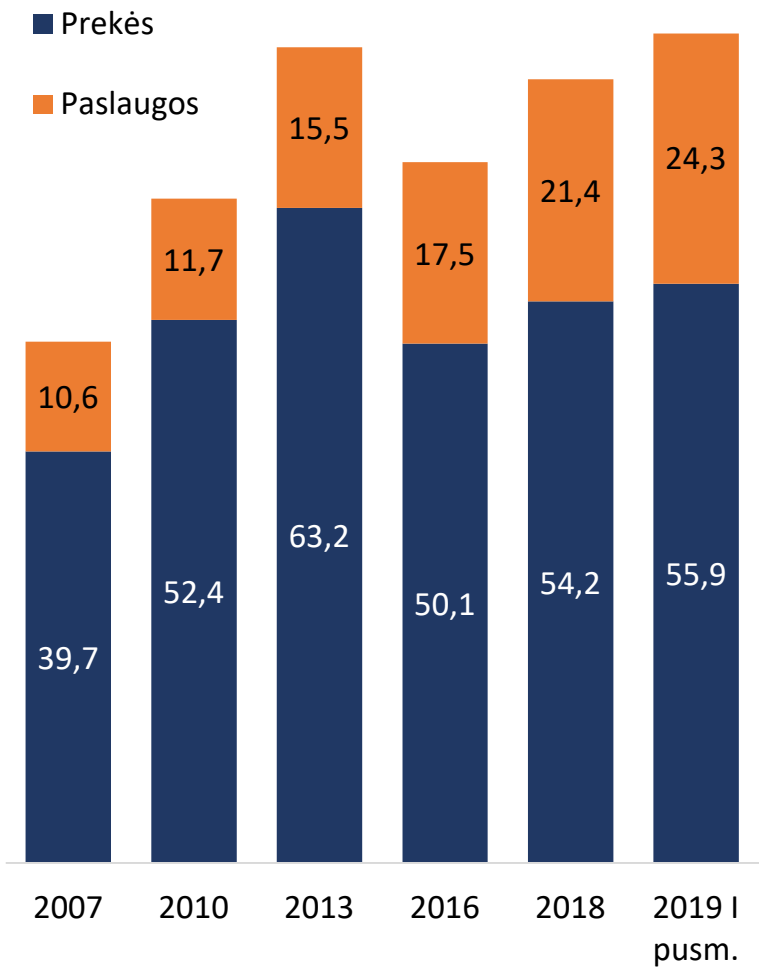

Paslaugų eksporto struktūra 2019 I pusm., proc.

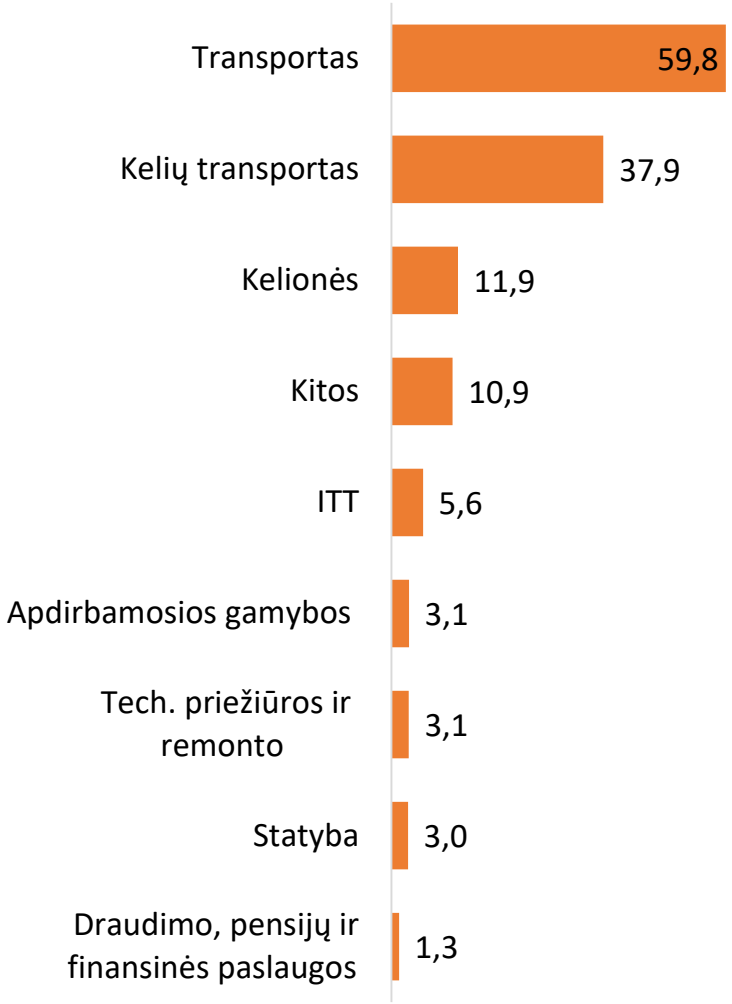

Paslaugų eksporto metinis augimas, proc.

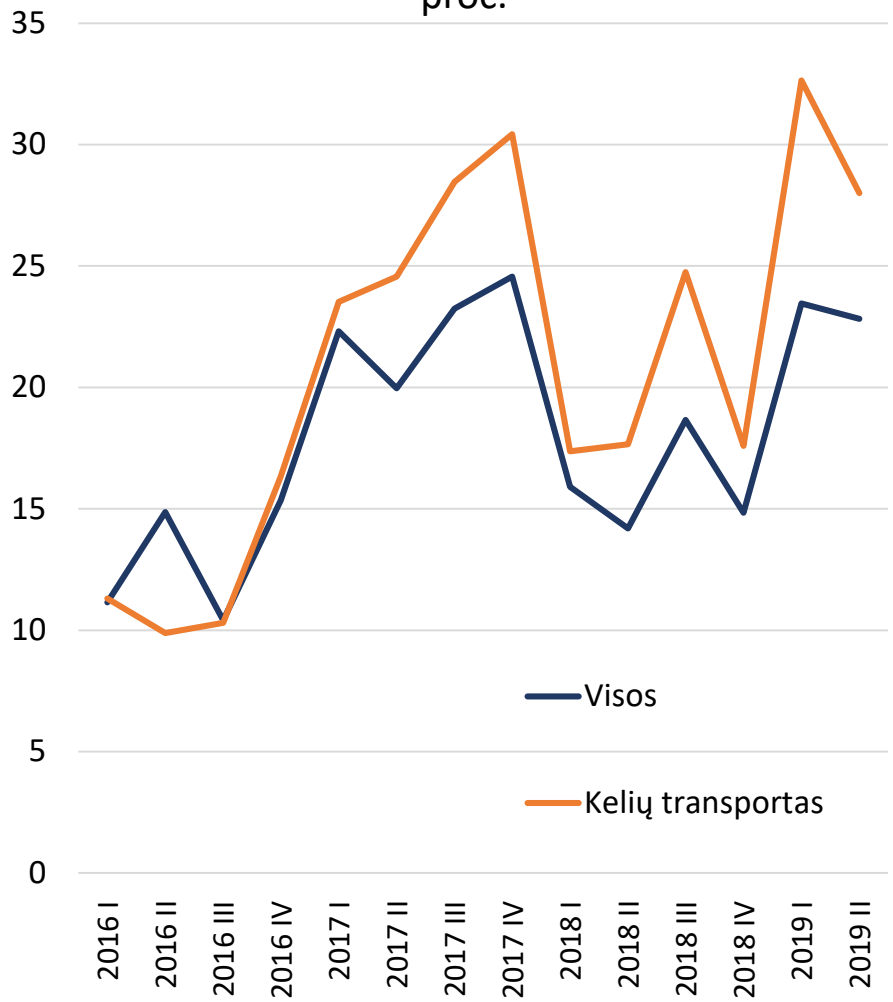

Šaltinis: Eurostat

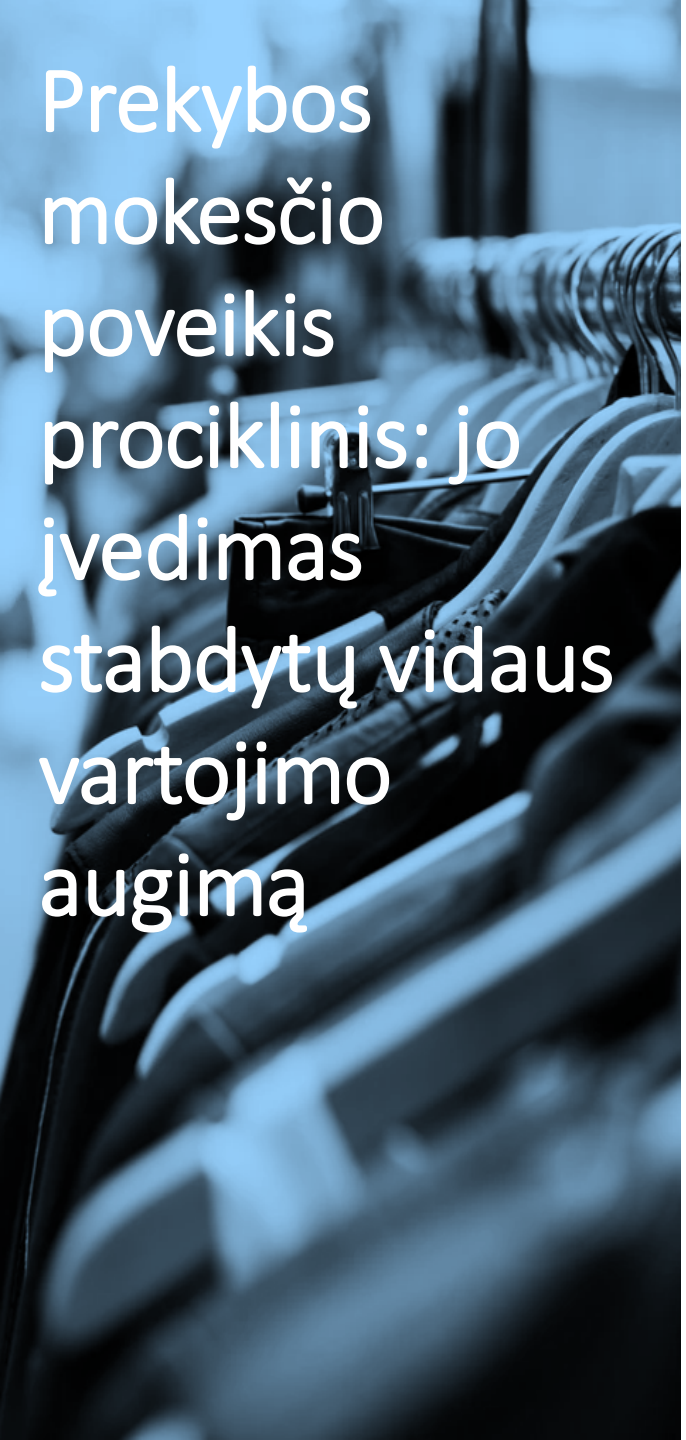

Prekybos mokesčio poveikis prociklinis: jo įvedimas stabdytų vidaus vartojimo augimą

Vidaus vartojimo apetitą palaiko aukščiausi nuo prieškrizinių laikų vartotojų lūkesčiai

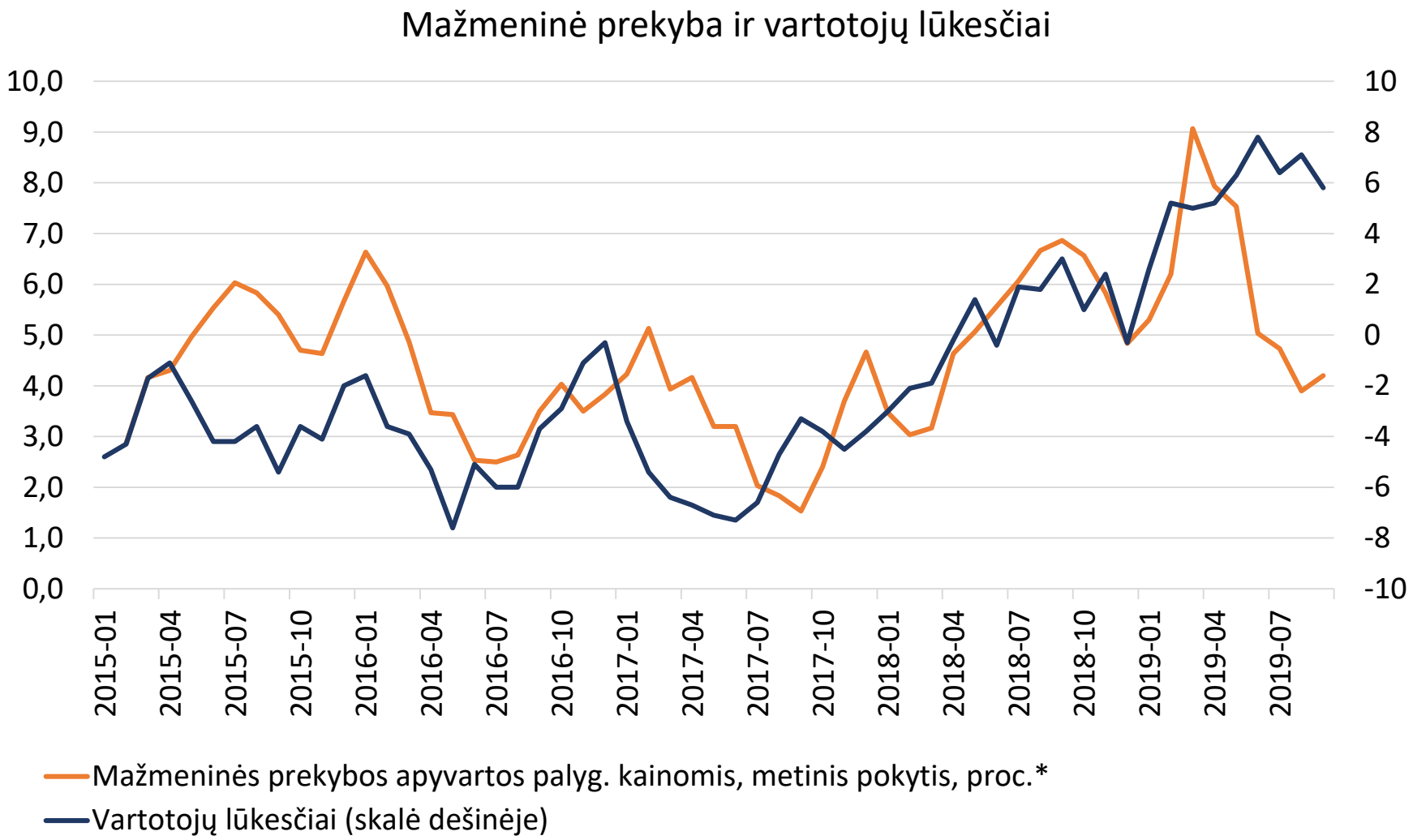

*3 mėn. slenkantis vidurkis

Šaltinis: Europos Komisija, Lietuvos statistikos departamentas

Maisto infliaciją kurstė prastas derlius ir mėsos žaliavų trūkumas

Metinė infliacija, proc.

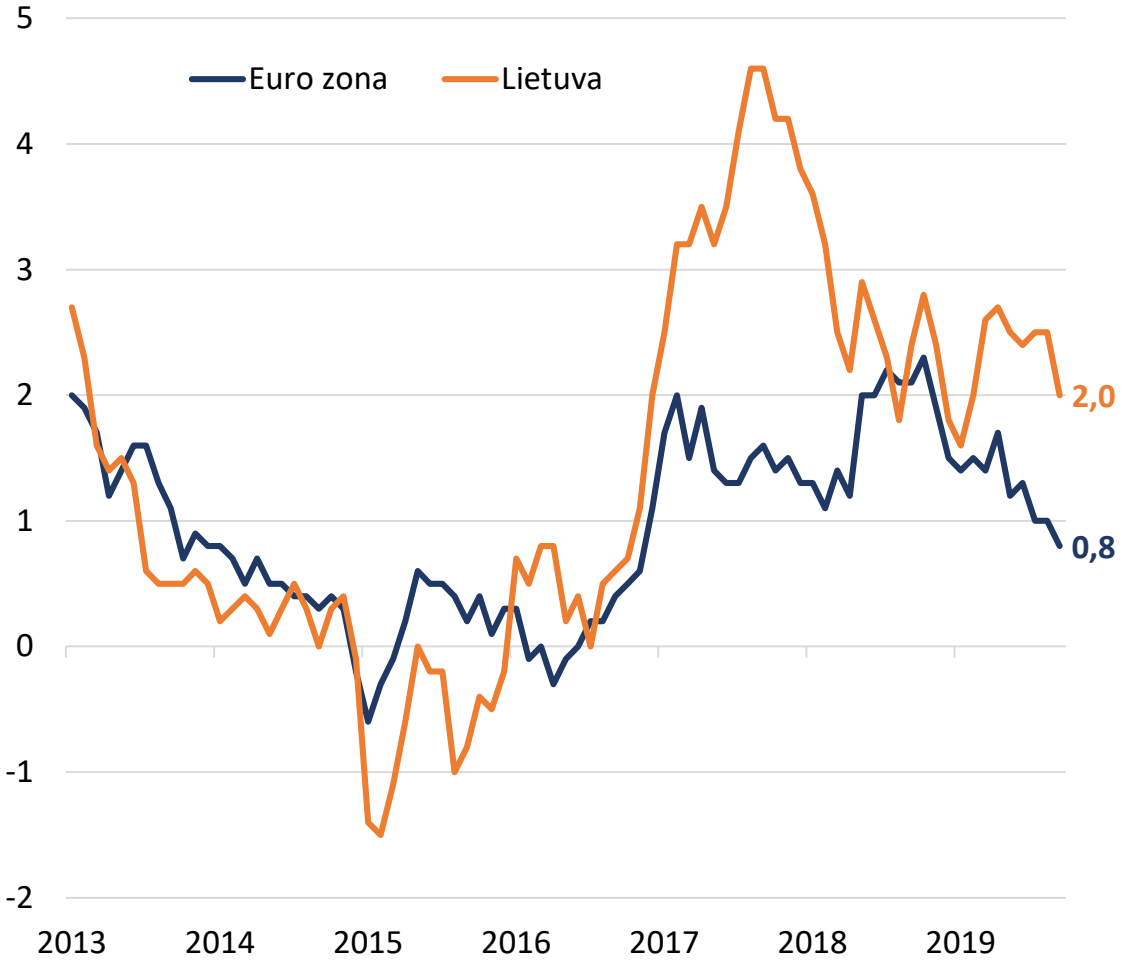

Maisto prekių grupių metinė infliacija, proc.

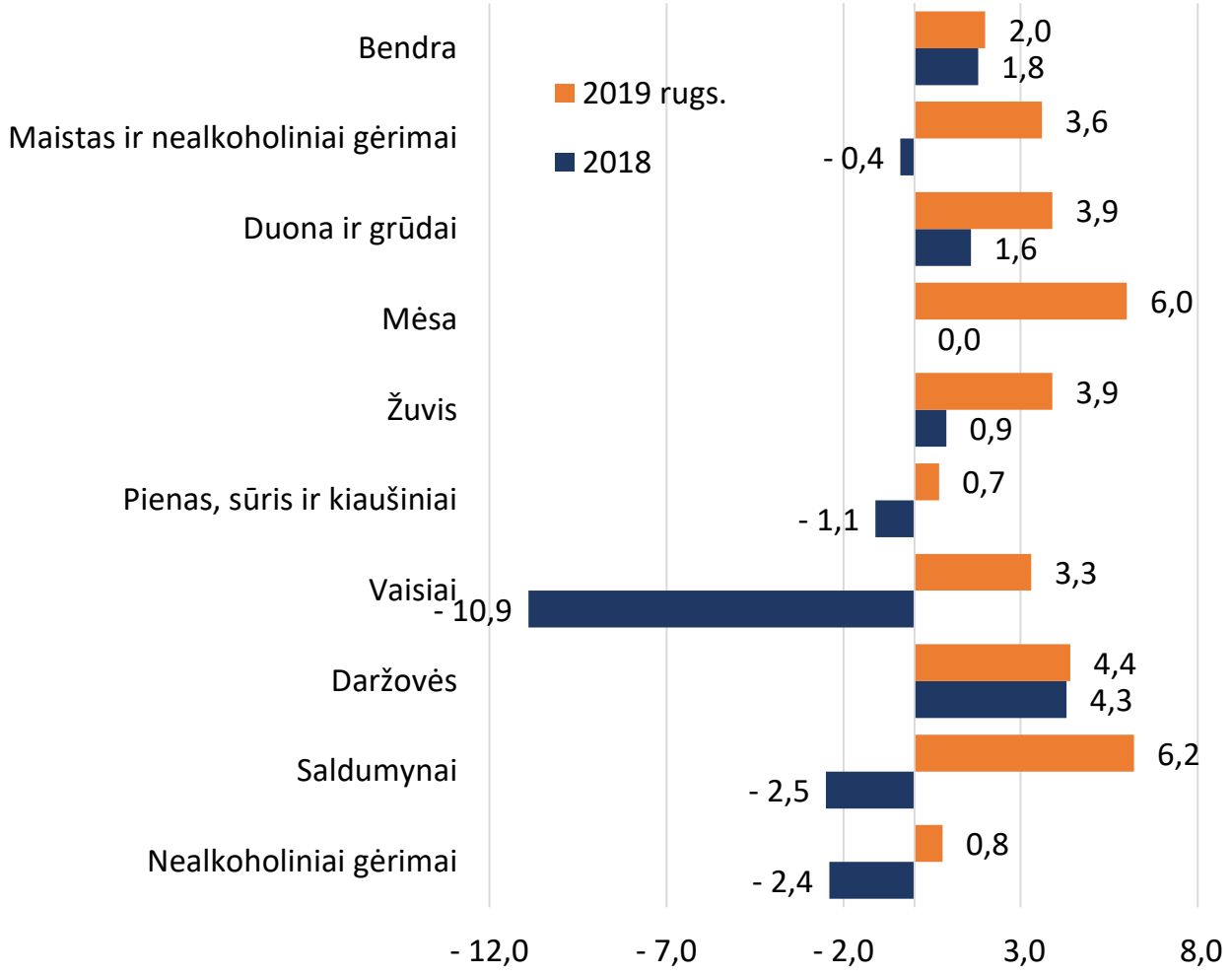

Šaltinis: Eurostat

Nedarbo lygio kreivė jau užsirietė aukštyn

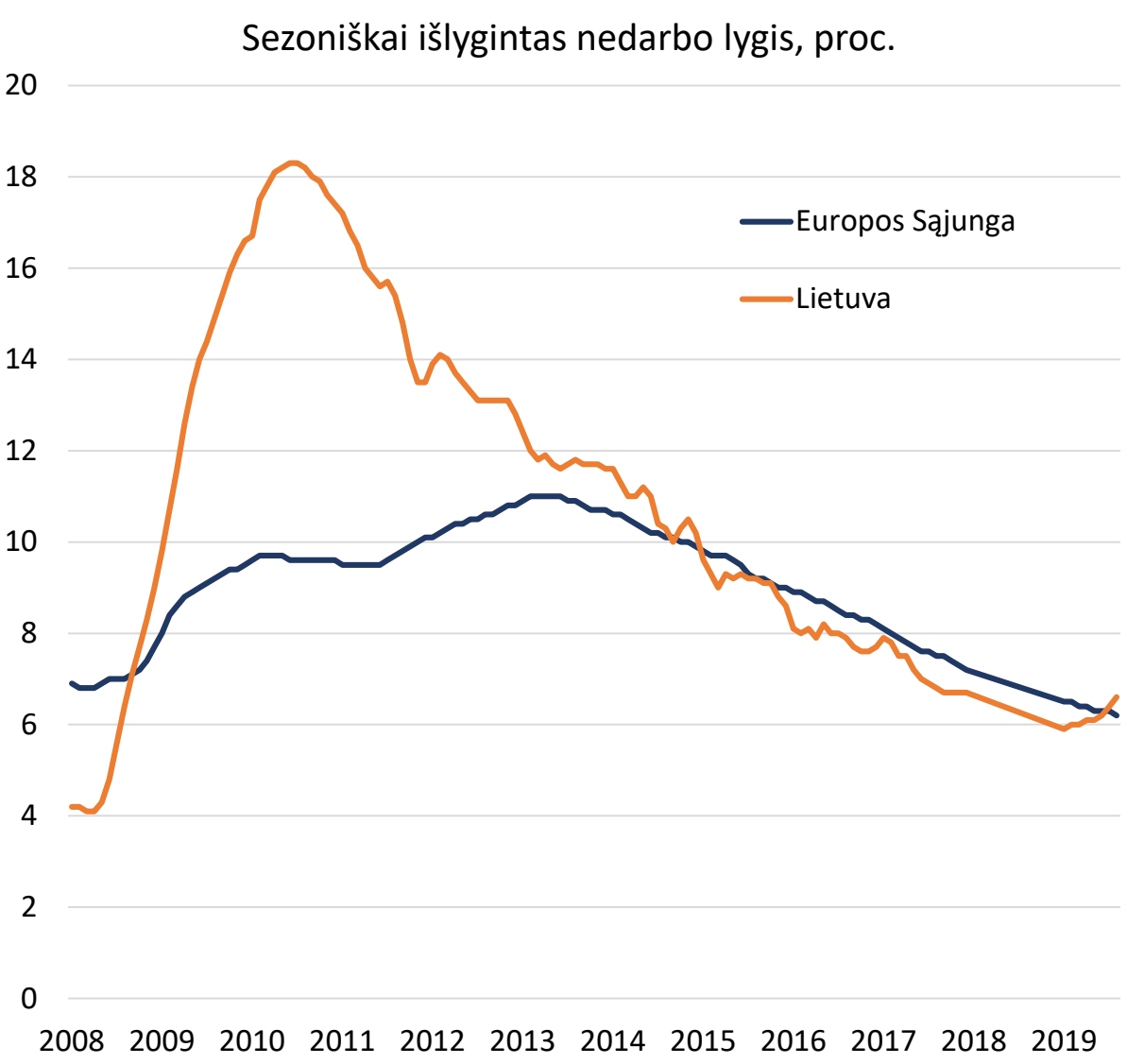

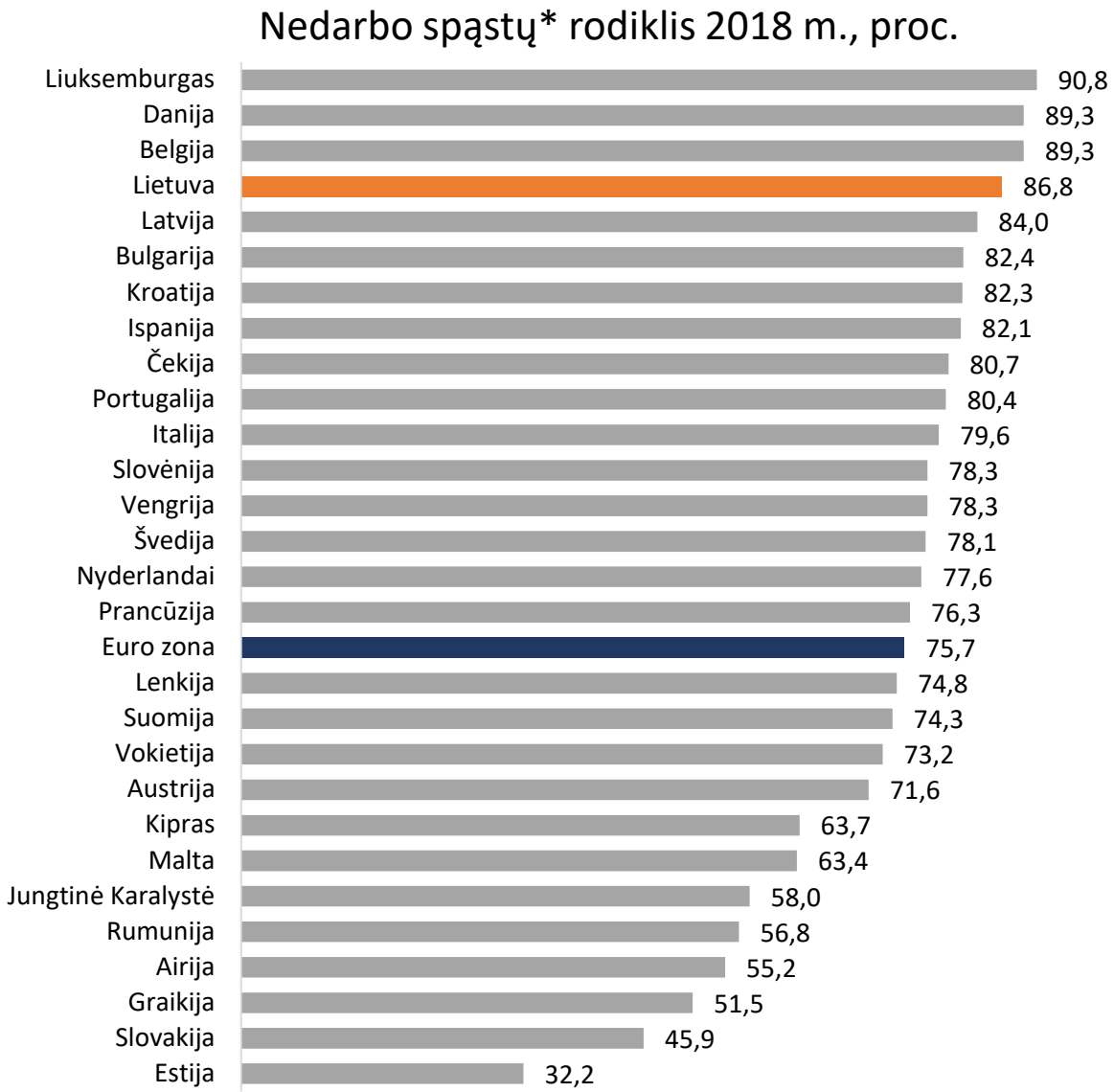

*Nedarbo spąstai - santykinis rodiklis, rodantis, kokią bruto darbo užmokesčio dalį sudaro darbuotojo mokamas didesnis pajamų mokestis ir valstybinio socialinio draudimo įmokos, jam po nedarbo pradėjus dirbti ir nebegaunant socialinių išmokų.

Šaltinis: Eurostat

Spartus algų kilimas gali būti tvarus tik efektyviame viešajame sektoriuje

Atlyginimų augimas viešajame sektoriuje lenkia privatųjį

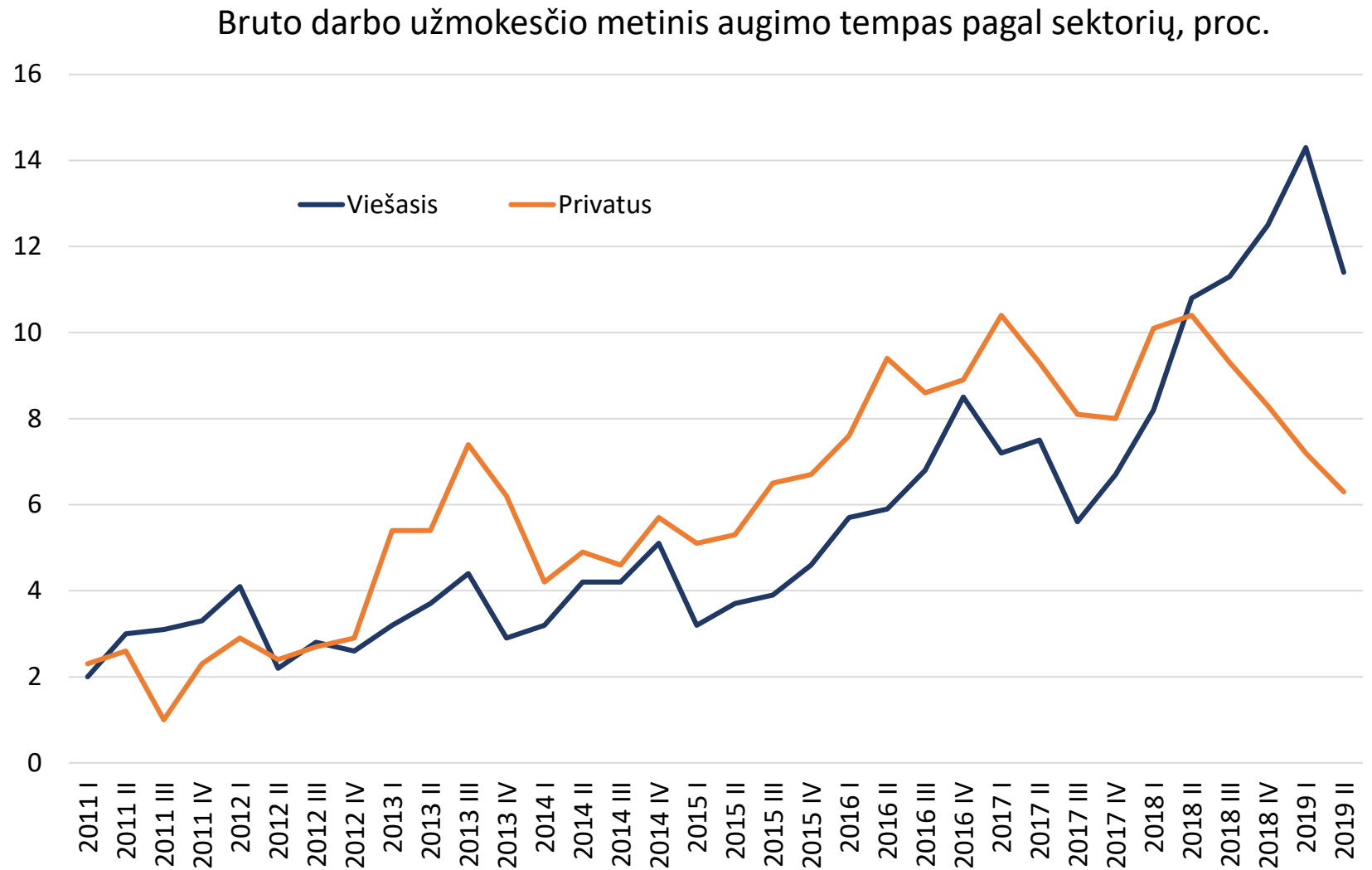

Šaltinis: Eurostat

Darbo našumui atsiliekant, brangstanti darbo jėga mažina Lietuvos konkurencingumą

Realaus darbo užmokesčio ir realaus darbo našumo palyginimas, proc.

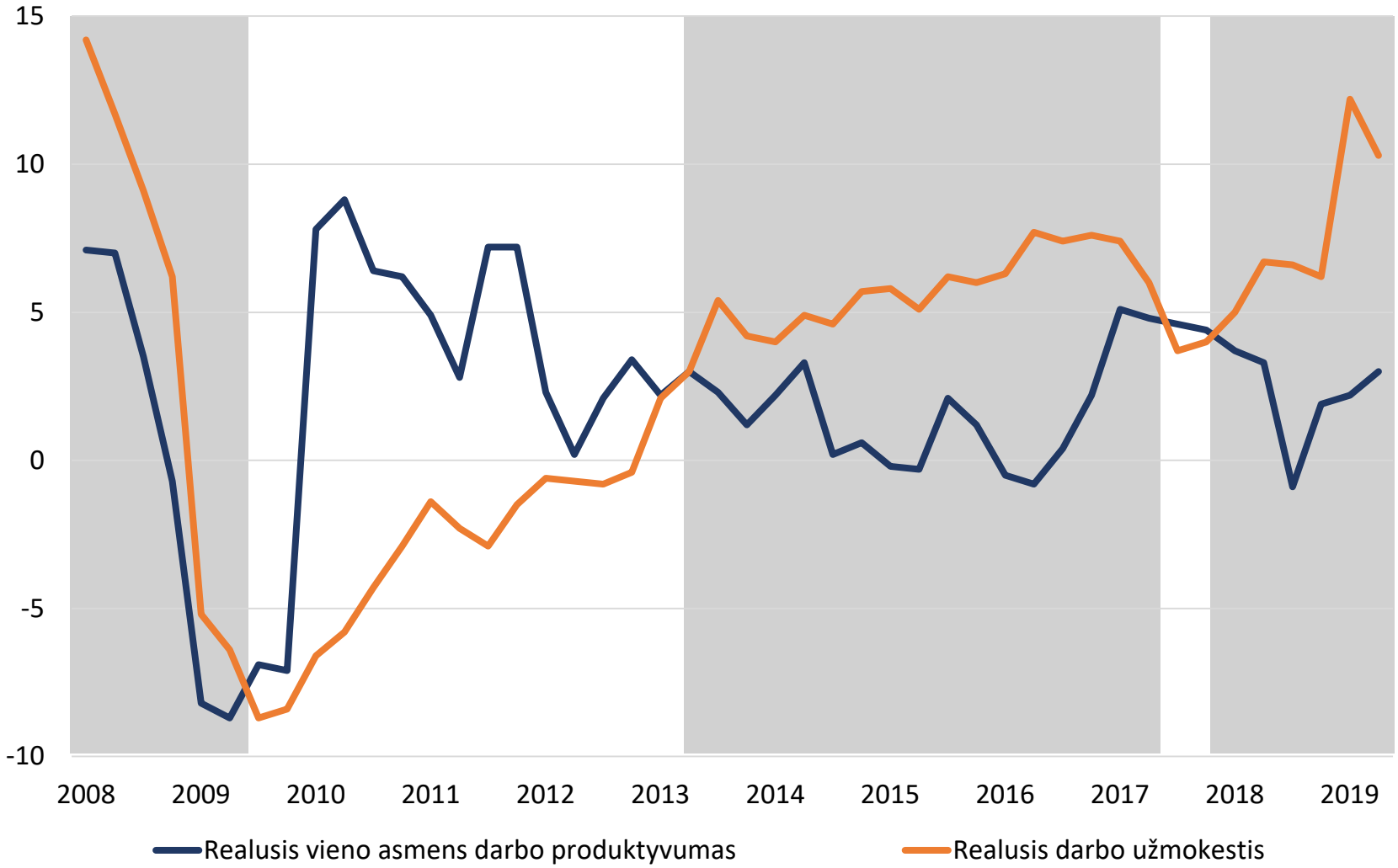

Šaltinis: Eurostat, Lietuvos statistikos departamentas

Našumą įmonės kelia investuodamos į efektyvesnes gamybos priemones ir automatizaciją

Deja, Lietuvos įmonės ES kontekste investuoja nepakankamai

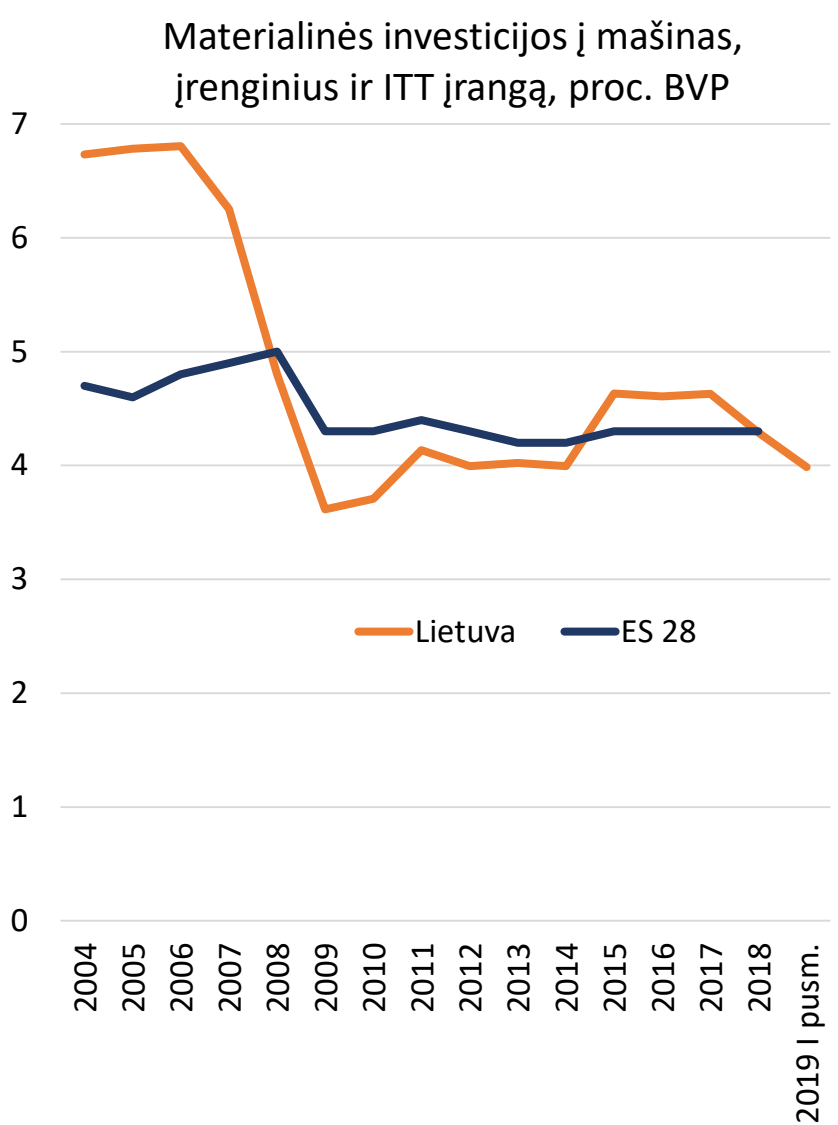

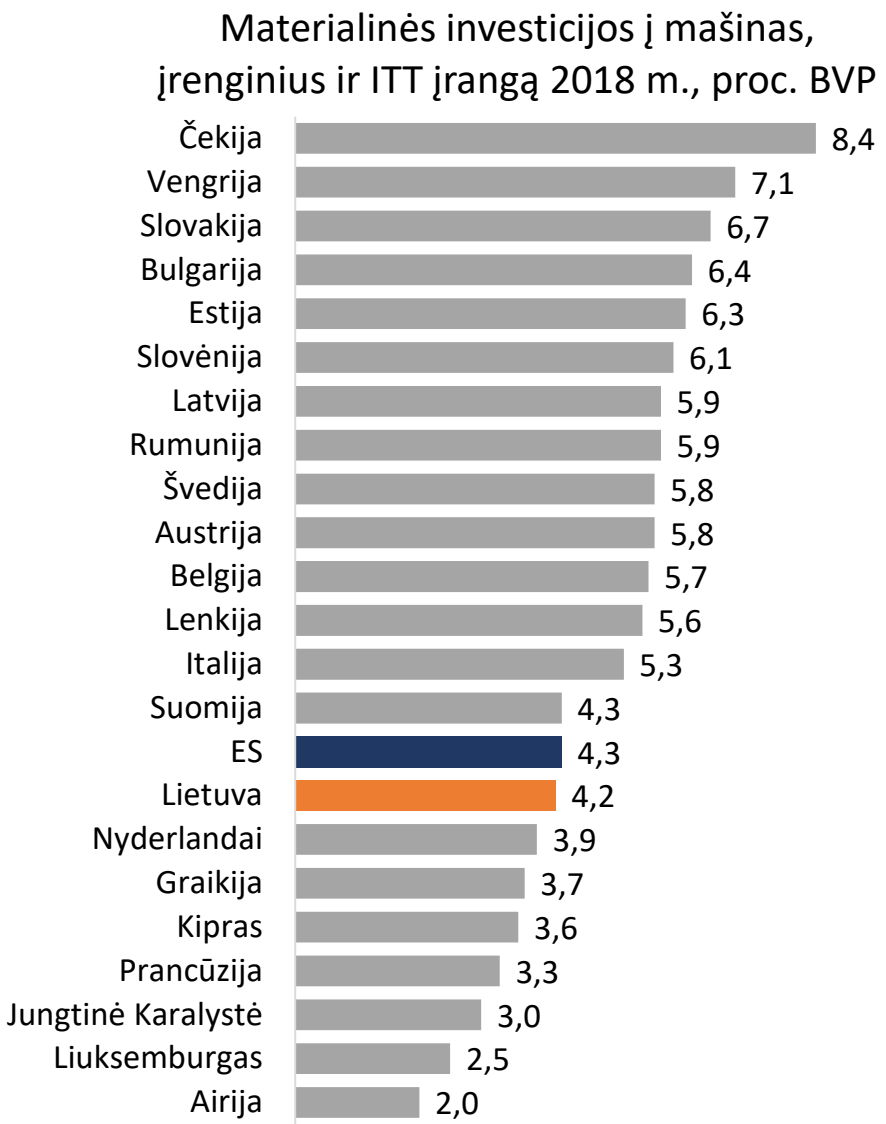

Šaltinis: Eurostat

Svarstomas bankų aktyvų mokestis bankų sektoriaus koncentracijos ir kredito prieinamumo problemas tik paaštrintų

Investicijas stabdo ir finansinių išteklių ribotumas

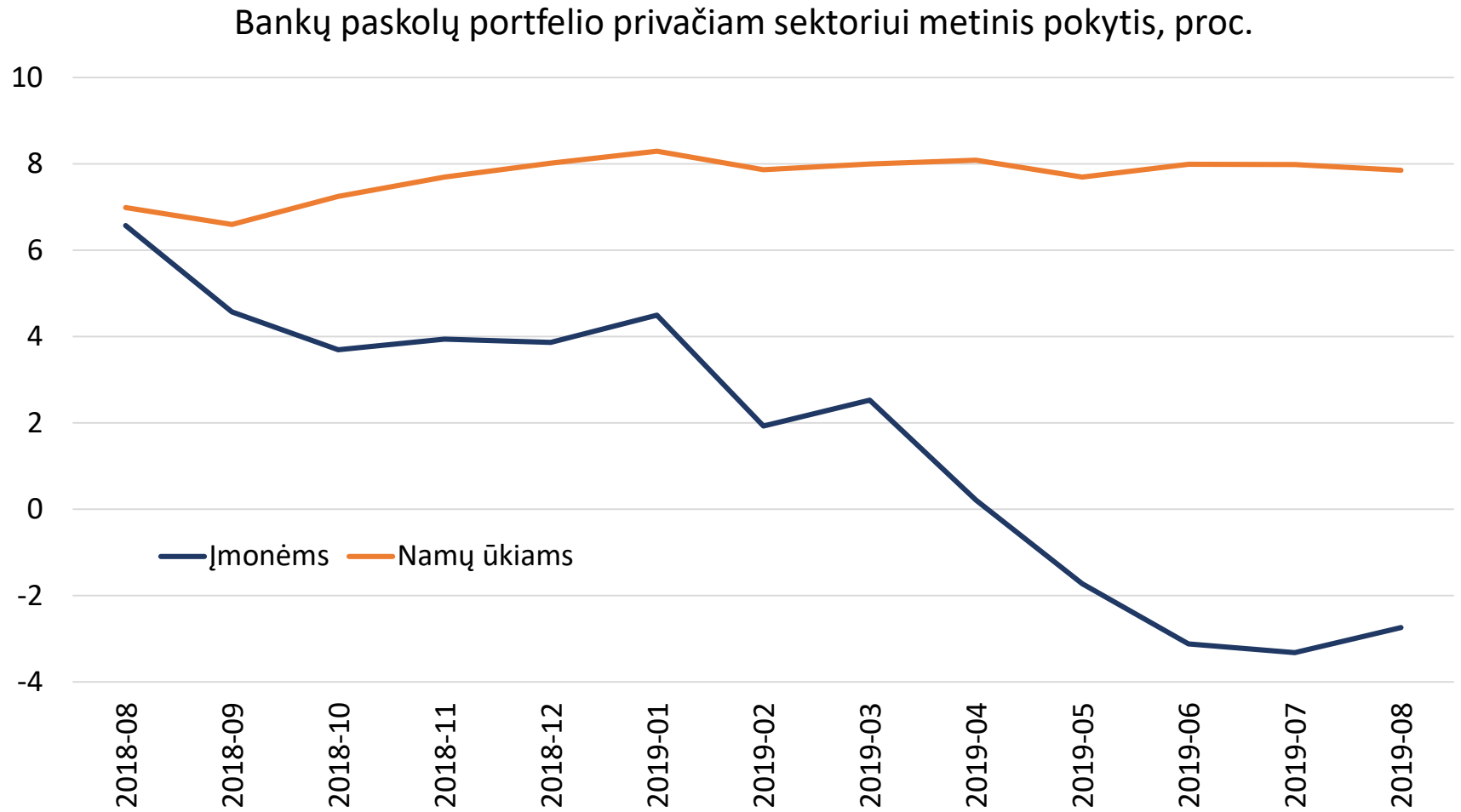

Šaltinis: Lietuvos bankas

Lietuvos ūkis demonstruoja stuburą

Ar jis išliks tiesus, priklausys nuo valdžios sprendimų

- Optimistinis 2020 m. biudžetas, prociklinė mokesčių politika ir pertekliniai įsipareigojimai kelia susirūpinimą
- Mokesčių politika nederinama prie tarptautinio regioninio konteksto
- Siūlomi mokesčiai atskiriems sektoriams didins jų koncentraciją.
- Strateginės krypties, užsibrėžtų ambicijų ir tarptautinių organizacijų rekomendacijų nesilaikymas
- Mokesčių naštos didinimas nevisada reiškia didesnes mokesčių įplaukas į biudžetą
- Ekonominės politikos nenuoseklumas, mokesčių sistemos sudėtingumas, sprendimų priėmimo skuba, dažnas kaitaliojimas didina gyventojų ir verslo ateities neapibrėžtumą.

Ilgalaikė perspektyva: neįveikę „vidutiniųjų pajamų spąstų“, „gerovės valstybės“ nesukursime

Lietuvos laisvosios rinkos institutas

ANNO 1990

Ačiū už dėmesį!

www.llri.lt